

Na osnovu čl. 4.2 i 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i člana 18. Metodologije za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj 90/14), rješavajući po zahtjevu Javnog preduzeća za komunalne djelatnosti “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko, broj 03-39-AdminE-004 od 8. novembra 2019. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 11. marta 2020. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuju se tarife, odnosno cijene električne energije izražene kroz tarifne stavove, koji služe za obračun i naplatu električne energije od kupaca električne energije koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Potrebni godišnji prihod)

Javnom preduzeću za komunalne djelatnosti “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (u daljnjem tekstu: Komunalno Brčko) za djelatnost snabdijevanja električnom energijom u okviru univerzalne usluge određuje se potrebni godišnji prihod u iznosu od 2.096.000 KM.

Član 3.

(Tarifni stavovi)

Tarifni stavovi za isporučenu električnu energiju za kupce koji se snabdijevaju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su sljedeći:

Opis			Tarifni stavovi za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge*							
			Obračunska snaga		Aktivna električna energija		Mjerno mjesto kupca		Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija	
Kategorije potrošnje i grupe kupaca		Jedinica mjere	KM/kW/mjesec		feninga/kWh		KM/mjesec		feninga/kvarh	
Naziv kategorije	Naziv grupe	Sezona	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)	VS (zima)	NS (ljetno)
		Doba dana								
0,4 kV – ostala potrošnja	1 TG	VT	11,50		8,77		5,15		4,19	
		MT			4,39					
	2 TG	ST	3,41	2,62	17,68	13,59	4,30	3,31		
		VT			20,36	15,66				
	3 TG	VT	1,95	1,50	13,58	10,45	5,15			
		MT			10,18	7,83				
0,4 kV – domaćinstva	1 TG	ST	1,95	1,50	15,72	12,10	5,15			
		VT			7,86	6,05				
	2 TG	MT								

*Tarifni stavovi ne sadrže iznos poreza na dodatu vrijednost.

Član 4.
(Obračunska snaga)

Obračunska snaga iznosi 5 kW za tarifne grupe kupaca iz kategorija potrošnje na 0,4 kV kod kojih se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem (2. i 3. tarifna grupa iz kategorije *ostala potrošnja*, 1. i 2. tarifna grupa iz kategorije *domaćinstva*).

Član 5.
(Tarifni stavovi prema sezonama i dobu dana)

- (1) Tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema sezoni, i to:
 - a) u višoj sezoni (VS) od 1. oktobra do 31. marta,
 - b) u nižoj sezoni (NS) od 1. aprila do 30. septembra.
- (2) Tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 6 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 7 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 22 do 6 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 23 do 7 sati tokom ljetnog računanja vremena.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, za kategoriju potrošnje *domaćinstva* tarifni stavovi za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavovi (VT) od 7 do 13 sati i od 16 do 22 sata tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 8 do 14 sati i od 17 do 23 sata tokom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavovi (MT) od 13 do 16 sati i od 22 do 7 sati tokom zimskog računanja vremena, odnosno od 14 do 17 sati i od 23 do 8 sati tokom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Član 6.
(Obaveza objave tarifnih stavova)

Komunalno Brčko dužno je na odgovarajući način objaviti tarifne stavove i relevantne odredbe ove Odluke, te ih učiniti dostupnim svim kupcima na području Brčko Distrikta BiH.

Član 7.
(Završne odredbe)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. aprila 2020. godine.
- (2) Dispozitiv Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH” i službenom glasilu Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Shodno Odluci o osnivanju javnog preduzeća “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 20/07, 21/07, 24/08 i 33/09), Komunalno Brčko dužno je omogućiti distribuciju električne energije, te vršiti snabdijevanje korisnika sistema i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja.

U skladu sa članom 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11 – u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu) i članom 107a. Zakona o električnoj energiji (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 36/04, 28/07, 61/10 i 4/13), za obavljanje ovih aktivnosti Kompanija je bila dužna pribaviti licencu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), a prema uvjetima, kriterijima i procedurama koje odredi DERK.

Komunalno Brčko je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na području Brčko Distrikta BiH, registracijski broj 05-28-12-413-28/12, izdate Odlukom DERK-a broj 05-28-12-413-27/12 od 17. januara 2013. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 5/13) i licence za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom na teritoriji Bosne i Hercegovine, registracijski broj 05-28-12-223-16/17, izdate Odlukom DERK-a broj 05-28-12-223-16/17 od 11. oktobra 2017. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 75/17).

Tarife za usluge proizvodnje, distribucije i snabdijevanja električnom energijom u Brčko Distriktu BiH, saglasno naprijed pomenutim zakonima, regulira i odobrava DERK.

Komunalno Brčko je 8. novembra 2019. godine dopisom broj 04-28-5-391-1/19, uputilo DERK-u zahtjev za određivanje tarifa za usluge distribucije električne energije i tarifa za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge.

Početak tarifnog postupka je uslijedio donošenjem Zaključka DERK-a o pokretanju postupka za određivanje tarifnih stavova za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavova za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge broj 04-28-5-391-2/19 od 13. novembra 2019. godine.

Tarifni postupak je proveden u skladu sa pravilima DERK-a. Obavijest o pokretanju postupka i saopćenje za javnost izdati su 15. novembra 2019. godine. U postupku nije bilo subjekata zainteresiranih za dobivanje statusa umješaća. Pripremna rasprava održana je 3. decembra 2019. godine u Tuzli, a formalna javna rasprava 11. decembra 2019. godine u Brčkom. Izvještaj voditelja postupka dostavljen je podnosiocu zahtjeva za određivanje tarifa 27. decembra 2019. godine. Na Izvještaj voditelja postupka Komunalno Brčko uputilo je svoje komentare 9. januara 2020. godine.

Razmatranje podnesenog zahtjeva kroz postupak odobravanja tarifa u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati osnovna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, ravnopravne, zasnovane na objektivnim kriterijima i opravdanim troškovima i određene na transparentan način.

Podaci Kompanije za djelatnost snabdijevanja električnom energijom navode planirane troškove i rashode za 2020. godinu, procjenu za 2019. godinu i ostvarenje za period 2017. – 2018. godina (tabela 1).

Tabela 1.

Troškovi i rashodi (KM)	2017. Odobreno (KM)	2018. Odobreno (KM)	2018. Ostvareno (KM)	2019. Procjena (KM)	2020. Plan (KM)	Odobreno (KM)
Materijalni troškovi	248.500	248.500	229.113	220.000	250.000	220.000
Troškovi usluga	150.100	150.100	124.123	120.000	150.000	150.000
Troškovi radne snage	1.350.600	1.350.600	1.451.405	1.390.000	1.550.000	1.390.000
Amortizacija	150.000	150.000	160.184	130.000	200.000	150.000
Nematerijalni troškovi	100.000	100.000	122.296	100.000	100.000	100.000
Ostali rashodi	120.000	30.000	20.188	30.000	30.000	30.000
Troškovi kamata	30.000	30.000	140.109	120.000	30.000	30.000
Regulatorna naknada	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Ukupno	2.175.200	2.085.200	2.273.418	2.136.000	2.336.000	2.096.000

U tabeli 2. prikazan je broj kupaca na dan 31. decembar 2019. godine i ostvarena potrošnja električne energije po kategorijama potrošnje u 2019. godini:

Tabela 2.

Kategorija potrošnje	Broj kupaca	%	Potrošnja (kWh)	%
35 kV	1	0,003	8.064.000	3,32
10 kV	31	0,087	39.093.576	16,11
0,4 kV - ostala potrošnja	4.319	12,102	50.571.697	20,83
0,4 kV - domaćinstva	30.915	86,623	134.840.991	55,55
0,4 kV - javna rasvjeta	423	1,185	10.167.672	4,19
Ukupno	35.689	100,00	242.737.936	100,00

Kupci iz kategorija potrošnje *domaćinstva* i *ostala potrošnja* (kupci koji imaju pravo na snabdijevanje u okviru univerzalne usluge) u ukupnom broju kupaca električne energije na području Brčko Distrikta BiH imaju učešće od 98,73%.

Kako je trošak snabdijevanja direktno zavisao od broja kupaca električne energije jer se odnosi na poslove fakturiranja, obračuna, pripreme i izdavanja računa kupcima, naplate računa i ostalo, očigledno je da se najveći dio ovog troška odnosi na kupce iz navedene dvije kategorije.

Komunalno Brčko je zatražilo povećanje prosječne cijene snabdijevanja u okviru univerzalne usluge za 6,96% i to povećanje prosječne cijene kupcima iz kategorije *domaćinstva* za 7,4% i kupcima iz kategorije 0,4 kV-*ostala potrošnja* za prosječno 5,6%. Također, zahtjevano je povećanje cijena tarifnog elementa aktivna električna energija za 1TG u kategoriji 0,4 kV-*ostala potrošnja* za 25%. S obzirom da je prosječan broj kupaca električne energije u Brčko Distriktu konstantan u dužem vremenskom periodu, Komisija je prihvatila argumentaciju voditelja postupka o određivanju iznosa pojedinih troškova datih u tabeli 1, te odobrava 2.096.000 KM za djelatnost snabdijevanja u okviru univerzalne usluge, odnosno da tarifni element *naknada po mjernom mjestu kupca* zadrži u iznosu od 5,15 KM po kupcu/mjesečno.

Planirana količina električne energije za isporuku kupcima u okviru kategorije *domaćinstva* za 2020. godinu iznosi 138,85 GWh, a kod kategorije *ostala potrošnja* 51,37 GWh. Komunalno Brčko je za period januar – decembar 2020. godine potpisalo ugovor o nabavci i isporuci električne energije po cijeni od 10,2318 feninga/kWh koja uključuje trošak električne energije i prenesene troškove (trošak balansiranja, tarifu za rad NOS-a BiH i Elektroprijenosa BiH, te tarifu za sistemsku uslugu). Aneksom ugovora, ovaj iznos je povećan na iznos od 10,2874 feninga/kWh uvažavajući povećanje tarife za sistemsku uslugu od 1. januara 2020. godine. Ovi preneseni troškovi su razmatrani u okviru određivanja tarifa za distribuciju električne energije i oni su u trenutku potpisivanja ugovora o nabavci električne energije iznosili 1,5675 feninga/kWh, a njihovim oduzimanjem od nabavne cijene za 2020. godinu dolazi se do iznosa od 8,6643 feninga/kWh kao kalkulativne cijene za izračun troškova nabavke električne energije. Slijedom navedenog, troškovi nabavke energije za snabdijevanje kupaca u okviru univerzalne usluge iznose 16.481.495 KM, od toga 12.030.445 KM za kupce u kategoriji *domaćinstva* i 4.451.050 KM za kupce u kategoriji *ostala potrošnja*.

Kao rezultat primjene odredbe člana 15.1. Metodologije za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH, ukupni troškovi nabavke alociraju se na tarifni element *aktivna energija*, što rezultira povećanjem tarifnih stavova za aktivnu električnu energiju u kategoriji *domaćinstva* i kategoriji 0,4 kV - *ostala potrošnja*. Prosječna prodajna cijena za snabdijevanje kupaca u kategoriji potrošnje *domaćinstva* se povećava za 4,5% dok za kategoriju 0,4 kV - *ostala potrošnja* povećanje iznosi 0,5% u odnosu na realizirane prosječne cijene u navedenim kategorijama potrošnje u 2018. godini.

Navedene promjene prosječnih cijena po kategorijama potrošnje su rezultat projektiranja zasnovanog na odnosima veličina snage i energije realiziranih u okviru kategorija potrošnje, tarifnih grupa, te dnevnih i sezonskih perioda u 2018. godini, odnosno energetskeg modela konzuma koji je dostavljen u zahtjevu za tarife. Svaka promjena energetskeg veličina po kategorijama potrošnje, tarifnim elementima, tarifnim grupama, te dnevnim i sezonskim periodima će se reflektirati odstupanjima od ovako projektiranih prosječnih promjena cijena.

Također, uvažavajući iznos odobrenog troška za snabdijevanje u okviru univerzalne usluge, kao i potrebu izbjegavanja skokovite promjene tarifa u skladu sa najboljom međunarodnom regulatornom praksom, radi ograničavanja značajnog povećanja troškova za električnu energiju kod kupaca iz kategorije *domaćinstva*, Komisija je odlučila da u ovom tarifnom postupku ne odobrava dobit u djelatnosti snabdijevanja kupaca u okviru univerzalne usluge.

Kako je, u skladu sa Metodologijom za određivanje tarifa za snabdijevanje električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH, obaveza DERK-a da postepeno eliminiira postojanje unakrsnih subvencija koje trenutno postoje između kategorija *ostala potrošnja* i *domaćinstva*, to se navedenim promjenama tarifnih stavova unakrsna subvencija projektira na iznos 10,5%, što je značajno manji iznos u odnosu na prisutne unakrsne subvencije kod ostalih javnih snabdjevača u BiH.

Kao i u prethodnom tarifnom postupku, uočava se količina od 0,7 GWh električne energije koja ima tretman 'vlastite potrošnje', a koristi se u svrhu grijanja, vlastite potrošnje objekata, te za potrebe energetskeg napajanja u vodovodnoj djelatnosti. Ova energija nije valorizirana u finansijskom smislu, te kontinuirano ugrožava poslovanje elektrodistributivne djelatnosti i djelatnosti snabdijevanja u okviru univerzalne usluge. Komunalno Brčko je značajno smanjilo iznos 'vlastite potrošnje' u odnosu na prethodni period, ali se još uvijek zadržava ovaj način subvencioniranja vodovodne djelatnosti na račun elektroenergetskeg djelatnosti, što sa aspekta regulatorne prakse nije prihvatljivo.

Također, kroz duži vremenski period uočava se netransparentna alokacija troškova radne snage koju čine uposleni u Radnoj jedinici Administracija, a koji su angažirani na poslovima distribucije i snabdijevanja električne energije. Jasnom i optimalnom alokacijom uposlenih, Kompanija može značajno utjecati na troškove radne snage koji čine više od 50% ukupnih operativnih troškova, te poboljšati performanse poslovanja.

Uvažavajući značaj kontinuiranog snabdijevanja električnom energijom svih kupaca u Brčko Distriktu BiH, i dalje je nužna aktivna uloga nadležnih institucija Brčko Distrikta BiH kroz posebne programe zaštite ugroženih kategorija kupaca.

Prema mišljenju Komisije, predloženi tarifni stavovi pružaju realnu osnovu reguliranoj kompaniji da za djelatnost snabdijevanja kupaca električne energije u okviru univerzalne usluge ostvari potreban prihod koji omogućava nesmetano funkcioniranje.

Na osnovu naprijed izloženih stanovišta Komisije, u okvirima njenih diskrecijskih prava da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjenjuje stepen vjerovatnoće ostvarenja svih prognoziranih troškova i rashoda i da odobrava tarife uvažavajući i konkretne okolnosti u periodu podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa sve do objektivizacije uvjeta za njihovo preciznije određivanje, te koristeći ovlaštenja utvrđena Zakonom o prijenosu da uređuje i pitanja reguliranja snabdijevanja električnom energijom u okviru univerzalne usluge na području Brčko Distrikta BiH, Komisija donosi odluku kao u dispozitivu.

DERK će kontinuirano pratiti efekte primjene usvojenih tarifa, zadržavajući pravo podešavanja tarifnih stavova kada ocijeni da je to potrebno.

U skladu sa članom 9.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema.

Broj: 04-28-5-391-22/19
11. marta 2020. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Suad Zeljković